КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет германської філології і перекладу
Кафедра германської і фіно-угорської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ доц. Соловей М. І.
«_30_» _серпня_ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Усний німецькомовний дискурс: фонетичні та фонологічні аспекти

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

освітній рівень перший бакалаврський

освітньо-професійна програма Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

статус дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022 – 2023
Семестр III
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова навчання німецька
Форма підсумкового контролю залік

КИЇВ – 2022

Розробник: Бондаренко Е. С., доцент кафедри германської і фіно-угорської філології

Схвалено на засіданні кафедри германської і фіно-угорської філології, протокол № 1 від « 31 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри (підпис) доц. Шутова М. О.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від « 31 » серпня 2022 р.

(підпис)

Голова вченої ради факультету доц. Мойсеєнко І. П.

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів фонетичної компетентності з метою ефективного спілкування в німецькомовному середовищі, надання студентам основ знань з фонетики та фонології німецької мови.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):
денна форма здобуття освіти**:**
3 кредити ЄКТС/ **90** годин, у тому числі:
практичні заняття – 34 годин
самостійна робота – 56 годин

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:
*3.1. Знати***:**
– систему голосних і приголосних сучасної англійської мови;
– інтонаційні моделі англійської мови.
– правила вимовляння довгих і коротких голосних.

3.2. Вміти
– застосовувати знання про фонетичну систему сучасної англійської мови під час вивчення німецької мови;
– зіставляти одиниці сегментного та супрасегментного рівнів сучасної німецької мови з відповідними одиницями української та англійської мови;
– аналізувати фонетичні і фонологічні особливості української, англійської та німецької мов;
– використовувати інформаційні джерела і технології для виконання практичних завдань;
– розпізнавати свої і чужі фонетичні помилки, виправляти власні помилки, яких студент припускається в усному мовленні.

4. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Усний німецькомовний дискурс: фонетичні та фонологічні аспекти" є складовою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня **бакалавр** за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; освітньо-професійною програмою Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад.

Мета курсу – набуття студентами іншомовних орфографічних навичок, фонетичних рецептивних навичок аудіювання та читання і відповідних репродуктивних навичок говоріння з метою їх подальшого використання в усній та писемній комунікації.

Предметом вивчення курсу є одиниці сегментного і супрасегментного рівнів німецької мови.

Основні завдання курсу:
Знати:
– теоретичні основи з тем "Особливості артикуляційної бази німецької мови у порівнянні з українською та англійською мовами", "Класифікація голосних фонем німецької мови", "Класифікація приголосних фонем німецької мови", "Інтонаційні моделі", "Мелодика", "Паузація", "Ритміка", "Словесний наголос", "Фразовий наголос";
– термінологічний апарат з основ фонетики і фонології німецької мови;
– правила вимовляння звуків, застосування інтонаційних моделей у різних типах речень за

метою висловлювання.
Вміти:

– застосовувати знання про систему голосних і приголосних сучасної німецької мови з метою фонетично правильного оформлення мовлення;
– розпізнавати основні інтонаційні моделі сучасної німецької мови та використовувати їх в різних комунікативних ситуаціях;
– аналізувати власні фонетичні помилки;
– застосовувати основні прийоми вдосконалення вимови в автономному навчанні;
– здійснювати фонетичну самокорекцію.

Володіти навичками:

– пошуку інформації в довідниковій літературі, а також використовуючи сучасні інформаційні технології;
– аналізу та узагальнення інформації;
– застосування отриманих знань і набутих умінь для ефективного опанування німецькою мовою;
– самостійного опрацювання окремих тем курсу.

5. Завдання (навчальні цілі):

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються такі компетентності:

Інтегральна компетентність
Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає транслювання інформації українською та німецькою мовами та / або здійснення професійної діяльності з використанням комплексу міждисциплінарних даних.

Загальні компетентності
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8. Здатність працювати в команді й автономно, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.
ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною (англійською та другою іноземною) мовою як усно, так і письмово.
ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 14. Здатність до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу.

Фахові компетентності

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних засад.
ФК 2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми (та / або методи і технології навчання)**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання** *(за необхідності)*
Код	**Результат навчання**		
1.1	Знати основні фонетичні терміни та явища, передбачені програмою	Практичні заняття, самостійна робота	Опитування, тест, письмова контрольна робота
1.2	Знати особливості артикуляційної бази німецької мови	практичні заняття самостійна робота	Опитування, тест, письмова контрольна робота
1.3	Знати правила визначення довгих і коротких голосних, винятки з правил довготи, короткості звуків	Практичні заняття, самостійна робота	Опитування, тест, письмова контрольна робота
1.4	Знати інтонаційні моделі німецької мови	Практичні заняття, самостійна робота	Опитування, тест, письмова контрольна робота
2.1	Уміти розпізнавати фонетичні явища на слух та визначати їх роль у кодуванні смислу висловлювання	Практичні заняття, самостійна робота	Читання вголос слів, словосполучень, речень, текстів
2.2	Уміти порівнювати, аналізувати фонетичні явища рідної, англійської і німецької мов	Практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання
2.3	Уміти використовувати фонетичні явища, інтонаційні моделі в усному мовленні	Практичні заняття, самостійна робота	Аудіювання та читання текстів; фонетичний аналіз слів та текстів
2.4	Уміти реалізовувати орфографічні навички у писемному мовленні	Практичні заняття, самостійна робота	Написання диктантів
2.5	Уміти самостійно розвивати рецептивні, артикуляційні та орфографічні навички в аудіюванні, читанні, говорінні та у писемному мовленні	Практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання
2.6	Уміти розпізнавати і виправляти власні фонетичні помилки	Практичні заняття	Декламування віршів, коротких текстів
3.1.	Демонструвати навички фонетично правильно оформленого діалогічного мовлення	Самостійна робота	Опитування

3.2	Демонструвати навички фонетично правильно оформленого монологічного мовлення		
4.1	Самостійно користуватися довідковою та навчальною літературою українською, англійською, німецькою мовами з метою пошуку інформації з тематики курсу	Самостійна робота	Самостійна робота
4.2	Застосовувати сучасні інформаційні технології в процесі опанування вимовою	Самостійна робота	Самостійна робота
4.3	Застосовувати техніки самокорекції в процесі опанування вимовою	Самостійна робота	Самостійна робота

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)*

Результати навчання з дисципліни (код) / **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**	**2.5**	**2.6**	**3.1**	**3.2**	**4.1**	**4.2**	**4.3**
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних жанрів і стилів.	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-
ПРН 17 . Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв’язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	-
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-
ПРН 21. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та німецькою мовами.	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	-
ПРН 23. Володіти системою сучасних лінгвокультурологіч них знань,	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	-	-	+	-	-

переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та німецької мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності.															

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

8.1 Форми та критерії оцінювання студентів

Семестрове оцінювання

Навчальна дисципліна "Усний німецькомовний дискурс: фонетичні та фонологічні аспекти" складається з одного модуля.

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів реалізується за наступною технологією. Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
50 балів	**50 балів**

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються **«0».**

Наприкінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Ця оцінка трансформується в рейтинговий бал за роботу студента протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал може становити **50.**

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу і оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;
«добре» – 40 балів;
«задовільно» – 30 балів;
«незадовільно» – 20 балів;
Неявка на МКР – 0 балів;

Семестровий рейтинговий бал є сумою балів за роботу протягом семестру і за МКР. Максимальний семестровий рейтинговий бал студента становить 100 балів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента
(на практичному занятті)

Активна участь у практичному занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, коментар, участь в дискусії, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у практичному занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, активна участь у роботі, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі практичних занять переважно у групі, грубі помилки у підготовленій доповіді, здебільшого некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі практичних занять, неправильне виконання практичних завдань.	«незадовільно»
Неявка на практичні заняття.	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Виконання усіх завдань до самостійного опрацювання.	«відмінно»
Виконання більшості завдань для самостійного опрацювання із допущеними незначними помилками.	«добре»
Часткове виконання завдань для самостійного опрацювання.	«задовільно»
Невиконання більшості завдань для самостійного опрацювання.	«незадовільно»
Невиконання завдань для самостійної роботи.	«0»

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік “зараховано” і відповідну оцінку за шкалою ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Зразок МКР

I. Theoretischer Teil

Finden Sie die richtigen Antworten.

1.1. Ein Vokal ist lang:
a) in einer geschlossenen Silbe.
b) in einer betonten offenen Silbe.
c) in einer unbetonten offenen Silbe.

1.2. Distinktive Merkmale der deutschen Vokale sind:
a) Neueinsatz.
b) Qualität.
c) Quantität.
1.3. Im Deutschen gibt es:
a) 6 Vokalphoneme.
b) 15 Vokalphoneme.
c) 18 Vokalphoneme.
1.4. Für die deutschen Konsonanten ist typisch:
a) stimmhafte Aussprache von [b], [d], [g], [v] im Wortauslaut.
b) stimmlose Aussprache von [b], [d], [g], [v] im Wortauslaut.
c) Aspiration.
1.5. Distinktive Merkmale der deutschen Konsonanten sind:
a) Auslautgesetz.
b) Artikulationsstelle.
c) Artikulationsart.

II. Praktischer Teil: Vokale
Finden Sie die richtigen Antworten.
2.1. Schreiben Sie die Wörter mit einem langen Vokal heraus: der Koch, werden, lachen, sagt, das Mädchen, er, der Garten, Österreich, dort, suchen.
2.2. Den Schwa-Laut spricht man in den folgenden Wörtern aus:
a) Viertel
b) kochen
c) Tage
d) Beruf
2.3. Man spricht unsilbische Vokale in den folgenden Wörtern aus:
a) Universität
b) Union
c) Theater
d) sozial

III. Praktischer Teil: Konsonanten
Finden Sie die richtigen Antworten.
3.1. Das vokalisierte [ɐ] spricht man in den folgenden Wörtern aus:
a) lehren
b) wir
c) Wort
d) Beruf
3.2. Den Ach-Laut [x] spricht man in den folgenden Wörtern aus:
a) lachen
b) Milch
c) suchen
d) rechnen
3.3. Den Ich-Laut [ɕ] spricht man in den folgenden Wörtern aus:
a) mutig
b) Sachen
c) solch
d) Chor
3.4. Man spricht stimmhafte [b] und [v] in den folgenden Wörtern stimmlos aus:
a) übrigens
b) aktiv

c) aktivieren
d) abfahren

IV. Praktischer Teil: Wortbetonung
4.1. Ordnen Sie dem Akzentmuster **oO** die Wörter zu.
a) mutig
b) Zukunft
c) Arznei

4.2. Ordnen Sie dem Akzentmuster **Oo** die Wörter zu.
a) Cafe
b) Kaffee
c) Problem
4.3. Ordnen Sie dem Akzentmuster **oOo** die Wörter zu.
a) entnehmen
b) zuhören
c) überall
4.4. Ordnen Sie dem Akzentmuster **oOoo** die Wörter zu.
a) funktionieren
b) missverstehen
c) beobachten
4.5. Ordnen Sie dem Akzentmuster **oooO** die Wörter zu.
a) Missverständnis
b) profitieren
c) Mathematik

V. Praktischer Teil: Texte vorlesen
Wählen Sie einen der vorliegenden Texte und lesen Sie ihn phonetisch korrekt vor. Nehmen Sie den Text mithilfe der App vocaroo (https://vocaroo.com/) auf.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			Лекції	Прак-тичні заняття	Само-стійна робота		Лекції	Прак-тичні заняття	Само-стійна робота
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Основні елементи німецької інтонаційної структури									
1.	Тема 1. Інтонація та її компоненти. Ритміка. Паузація.	2,5	-	0,5	2	-	-	-	-
2.	Тема 2. Інтонаційні моделі. Мелодика в різних типах речення. Особливості німецької мелодики у порівнянні з українською.	2,5	-	0,5	2	-	-	-	-
3.	Тема 3. Фразовий наголос. Синтагма і	13	-	3	10	-	-	-	-

	правила поділу речення на синтагми.								
Разом за змістовим модулем 1		18	-	4	14	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Система голосних фонем німецької мови									
1.	Тема 1. Класифікація голосних. Опозиція довгі – короткі голосні.	14	-	4	10	-	-	-	-
2.	Тема 2. Твердий приступ німецьких голосних звуків. Дифтонги.	14	-	4	10	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2		28	-	8	20	-	-	-	-
Змістовий модуль 3. Система приголосних фонем німецької мови									
1.	Тема 1. Класифікація приголосних. Дистинктивні ознаки німецьких приголосних.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.	Тема 2. Аспірація. Закон оглушення кінця слова.	8	-	4	4	-	-	-	-
3.	Тема 3. Модифікація звуків у мовленні: редукція, гемінація.	8	-	4	4	-	-	-	-
4.	Тема 4. Модифікація звуків у мовленні: асиміляція, акомодація.	8	-	4	4	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3		30	-	14	16	-	-	-	-
Змістовий модуль 4. Словесний наголос									
1.	Тема 1. Наголос у простих і похідних словах. Наголошені та ненаголошені префікси. Наголошені й ненаголошені суфікси.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.	Тема 2. Наголос у складних словах. Особливості німецького словесного наголосу в порівнянні з українським.	8	-	2	6	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 4		14	-	4	10	-	-	-	-
Усього годин		90	-	34	56	-	-	-	-

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси)

Базові

1. Middlemann, D. (2005). Sprechen – Hören – Sprechen: Übungsbuch zur deutschen Aussprache. Ismaning: Max Hueber Verlag.
2. Niebisch, D. (2019). Deutsch üben. Phonetik – Übungen und Tipps für eine gute Aussprache für A1. München: Hueber Verlag GmbH & Co KG.
3. Reinke, K. (2011). Einfach deutsch aussprechen. Phonetischer Einführungskurs. Deutsch als Fremdsprache. Leipzig: Schubert-Verlag.

Додаткові

1. Bunk, Gerhard I. S. (2009). Phonetik aktuell. Deutsch als Fremdsprache. Ismaning: Max Hueber Verlag.
2. DUDEN Aussprachewörterbuch (2015). Band 6. 7. Auflage. Berlin: Dudenverlag.
3. Reinke, K. (2012). Phonetiktrainer A1-B1. Aussichten. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH.
4. Reinke, K. (2012). Phonetiktrainer A1-B1. Aussichten. Zusätzliche Übungen. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH.

11. Електронні джерела

1. https://www.hueber.de/audioservice
2. https://go.hueber.de/ar-apps
3. https://orthografietrainer.net/uebung/uebungsauswahl.php
4. https://soundsofspeech.uiowa.edu/german
5. https://www.klett-sprachen.de/phonetiktrainer-a1-b1/t-1/9783126762328
6. https://de.forvo.com/languages/de/

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, застосунки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365, застосунки Learningapps, Vocaroo.